

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 141/22

Luxemburg, 7 september 2022

Arrest van het Hof in zaak C-391/20 | Cilevičs e.a.

De verplichting om hoger onderwijs aan te bieden in de officiële taal van een lidstaat kan in overeenstemming zijn met de vrijheid van vestiging

De Unie eerbiedigt de nationale identiteit van haar lidstaten, waartoe ook de bescherming van de officiële taal van de betrokken lidstaat behoort

Twintig leden van het Letse parlement betwisten bij het grondwettelijk hof van Letland de grondwettigheid van de wet op de hogeronderwijsinstellingen. Volgens deze wet zijn hogeronderwijsinstellingen, waaronder particuliere instellingen, verplicht om hun studieprogramma's uitsluitend in het Lets aan te bieden. Deze wet bevat echter vier uitzonderingen op deze verplichting: ten eerste voor buitenlandse studenten en Europese en internationale samenwerking, ten tweede voor een vijfde deel van het totaal aantal studiepunten, ten derde voor taal- en cultuurstudies en ten vierde voor gemeenschappelijke studieprogramma's. De Letse wet op de hogeronderwijsinstellingen is bovendien niet van toepassing op twee particuliere instellingen die onder speciale wetten blijven vallen en hun studieprogramma's nog steeds in andere officiële talen van de Unie mogen aanbieden.

Het grondwettelijk hof van Letland wenst van het Hof te vernemen of de verplichting van de hogeronderwijsinstellingen om hun studieprogramma's uitsluitend in het Lets aan te bieden in overeenstemming is met het Unierecht en in het bijzonder met de vrijheid van vestiging.

In zijn arrest van vandaag herinnert de Grote kamer van het Hof eraan dat de lidstaten weliswaar bevoegd blijven voor de inhoud van het onderwijs, de opzet van het onderwijsstelsel en de beroepsopleidingen, maar dat zij bij de uitoefening van deze bevoegdheid het Unierecht en met name de bepalingen inzake de vrijheid van vestiging moeten eerbiedigen. Het Hof benadrukt daarom dat alle maatregelen die de uitoefening van de vrijheid van vestiging verbieden, belemmeren of minder aantrekkelijk maken, als beperkingen van deze vrijheid moeten worden beschouwd. In het onderhavige geval merkt het Hof op dat onderdanen van andere lidstaten zich weliswaar in Letland kunnen vestigen en daar hoger onderwijs kunnen aanbieden, maar dat die mogelijkheid in beginsel alleen bestaat als is voldaan aan de voorwaarde dat dit onderwijs uitsluitend wordt aangeboden in de officiële taal van die lidstaat. Een dergelijke voorwaarde kan het voor deze onderdanen minder aantrekkelijk maken om zich in Letland te vestigen en vormt dus een beperking van de vrijheid van vestiging.

Overeenkomstig de vaste volgorde die uit zijn rechtspraak voortvloeit, onderzoekt het Hof vervolgens of er een rechtvaardiging bestaat voor de vastgestelde beperking en toetst het of is voldaan aan het evenredigheidsbeginsel.

Met betrekking tot de rechtvaardiging van de beperkingen op de vrijheid van vestiging stelt het Hof vast dat de doelstelling om het gebruik van een van de officiële talen van een lidstaat te bevorderen en te stimuleren, een legitiem doel vormt dat een beperking van de vrijheid van vestiging kan rechtvaardigen. De Unie eerbiedigt immers de nationale identiteit van haar lidstaten, waartoe ook de bescherming van de officiële taal van de betrokken lidstaat behoort.

Om evenredig te zijn, moet die beperking in de eerste plaats geschikt zijn om te verzekeren dat de met deze regeling rechtmatig nagestreefde doelstelling wordt verwezenlijkt. Daarvoor is nodig dat die regeling op samenhangende en stelselmatige wijze wordt uitgevoerd. Met het oog daarop onderzoekt het Hof of de uitzonderingen op de betrokken verplichting – met name voor de twee hogeronderwijsinstellingen waarvoor speciale wetten gelden – in de weg

kunnen staan aan de verwezenlijking van de nagestreefde doelstelling. Gelet op de beperkte omvang van deze uitzonderingen, stelt het Hof vast dat dit niet het geval is. Omdat voor bepaalde hogeronderwijsinstellingen een afwijkende regeling is toegestaan, passen deze uitzonderingen bij een bijzondere internationale universitaire samenwerking en kunnen die uitzonderingen de betrokken regeling dus niet onsamenhangend maken.

In de tweede plaats mag de beperking niet verder gaan dan noodzakelijk is om het nagestreefde doel te bereiken. Het staat de lidstaten dus vrij om het gebruik van hun officiële taal bij studieprogramma's voor het hoger onderwijs in beginsel verplicht te stellen, voor zover op die verplichting uitzonderingen bestaan die waarborgen dat in het kader van universitaire opleidingen een andere taal dan de officiële taal mag worden gebruikt. In het onderhavige geval zouden dergelijke uitzonderingen, om niet verder te gaan dan daartoe noodzakelijk is, het gebruik van een andere taal dan het Lets ten minste mogelijk moeten maken voor opleidingen die worden aangeboden in het kader van een Europese of internationale samenwerking en voor opleidingen op het gebied van andere talen en culturen dan de Letse taal en cultuur.

In die omstandigheden oordeelt het Hof dat de nationale regeling die hogeronderwijsinstellingen ertoe verplicht hun studieprogramma's uitsluitend in de officiële taal van deze lidstaat aan te bieden, in overeenstemming is met het Unierecht, **voor zover een dergelijke regeling is gerechtvaardigd op grond van redenen die verband houden met de bescherming van de nationale identiteit, dat wil zeggen voor zover deze regeling noodzakelijk is voor en evenredig is aan de bescherming van het rechtmatig nagestreefde doel.**

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Volg ons!

